

عنوان مستند آموزشی: راهنمای قدم به قدم روش رفرنس نویسی هاروارد برای مقالات آکادمیک

نویسنده: دکترمهرداد جلالیان

وبسایت: <http://www.DrMehrdad.com>, ایمیل: drjalalian@yahoo.com

تاریخ انتشار: تابستان 1391

تاریخ آخرین بازبینی: 11 مرداد 1393

توسط ویراستار انگلیسی الاصل نشریه پزشکی الکترونیک
بهراه ارائه سر تیغیگیت ادیت انگلیسی

ویرایش انگلیسی الاصل

(American / British)

مورد تایید دکترمهرداد جلالیان

ویرایش انگلیسی الاصل (American English, British English)

(توسط ویراستاری که مقالات آموزشی انگلیسی دکتر مهرداد جلالیان را ویرایش می کند)

تماس با نشریه پزشکی الکترونیک, جهت کسب اطلاع تکمیلی:

وبسایت: <http://www.PezeshkElectronic.IR>

ایمیل: Contact@PezeshkElectronic.IR

نشریه بین المللی پزشکی الکترونیک, حاوی اخبار پزشکی, علمی و پژوهشی, اطلاع رسانی کنفرانسها و همایشهای داخلی و خارجی, بورسیه ها و شغلها و موقعیتهای آموزشی و پژوهشی, ستون مطالب آموزشی مرتبط با روش تحقیق و مقاله نویسی.

شیوه: خبری, تحلیلی, آموزشی, پژوهشی و اطلاع رسانی

تاسیس: 1386 **شاپا:** 2008-0913

شروع مطلب:

یکی از مهمترین عوامل در تعیین ارجاع درست به منابع علمی استفاده از شیوه های استاندارد رفرنس دهی داخل متن و تنظیم رفرنسهای انتهای مقاله است. مجلات مختلف از شیوه های متفاوتی برای رفرنس نویسی داخل متن استفاده می کنند که پژوهشگران بهتر است قبل از تنظیم نهایی مقاله و ارسال به مجله ابتدا به بخشی در مجله به نام راهنمای نویسندگان مراجعه کرده و شیوه های قابل قبول رفرنس دهی مجله را مطالعه و مقاله خود را بر همان اساس تنظیم نمایند. مطلبی که در پیش روی دارید گزیده ای از شایعترین نکاتی است که برای رفرنس دهی هاروارد که یکی از شایعترین شیوه های بکار رفته در مجلات است کاربرد دارد. در این مقاله سعی شده است ضمن پرهیز از نگارش محاوره ای, مطالب به گونه ای آسان و روان به نگارش در آید تا خواننده بتواند به سادگی با محتوای این روش آشنا شود. مطمئن هستیم این مقاله کامل و خالی از ایراد نیست .

1. مقدمه:

روش رفرنس نویسی هاروارد یکی از روشهای موسوم به "نویسنده-تاریخ" یا "Author-Date" است. بنابراین همانطور که از نامش بر می آید روش رفرنس نویسی داخل متن (In-text Citation) در این سیستم به این گونه است که ابتدا

نام نویسنده و سپس تاریخ انتشار را داخل پرانتز می آوریم. در این مقاله سعی شده است که به شایعترین مواردی که ممکن است نویسنده یک مقاله در هنگام رفرنس نویسی هاوارد به آن برخورد کند اشاره بشود.

بخش اول. رفرنس دهی به مقالات جورنال

الف. 1. ارجاع به مقاله ای با یک نویسنده:

بدین منظور ابتدا نام نویسنده یا نویسنده های مقاله را داخل متن آورده و سپس در داخل پرانتز سال انتشار و شماره صفحه جورنال آورده می شود. مثال برای رفرنس دهی داخل متن:

Peterson (1999, p. 90) maintains that...

در مثال فوق نام نویسنده ها در داخل پرانتز آورده نشده است. ولی گاهی ممکن است نخواهیم نام نویسنده گان مقالات را داخل متن تکست استفاده کنیم. در این حالت در داخل پرانتز فوق ابتدا نام نویسنده و سپس سال انتشار و شماره صفحه را می آوریم. مثال:

Growth at all cost is no longer a viable option (Sprague 1999, p. 50).

در تنظیم لیست رفرنسها نیز ابتدا نام خانوادگی نویسنده ها (متعاقبا حرف اول نام کوچک نویسنده ها با حروف بزرگ) آمده، یک ویرگول می گذاریم و سپس عنوان مقاله را در داخل دو عدد گیومه می گذاریم. سپس یک ویرگول قرار داده و نام جورنال را بصورت کامل (و نه بصورت Abbreviation) قرار می دهیم. نام جورنال بصورت حروف *Italic* نگارش می شود. بعد از نام جورنال یک نقطه قرار می دهیم و شماره دوره یا Vol. را مشخصا کرده و سپس شماره مجله و شماره صفحات مجله را می آوریم. مثال زیر:

Peterson, A 1999, 'Widening the horizons for secondary schools', *Journal of Secondary Education*, vol. 3, no. 8, pp. 89-106.

نکته 1:

ممکن است مجله از شما بخواهد طبق شیوه هاوارد رفرنس نویسی کنید ولی در بخش راهنمای نویسندگان مجله که مراجعه می کنید مشاهده می شود که از گیومه برای عنوان مقاله استفاده نشده است. بنابراین در چنین مواردی لازم است که عینا مشابه مثالهایی که مجله برای رفرنس نویسی داخل و انتهای متن ارائه داده است استفاده شود.

نکته 2:

رفرنس دهی داخل متن نیازی به ذکر شماره صفحه نمی باشد. برای اینکه تکلیف نویسندگان مقالات روشن شود بهتر است که به بخش راهنمای نویسندگان که در داخل هر مجله تنظیم شده است مراجعه شود و به مثالهایی از رفرنس دهی داخل متن که توسط مجله ارائه شده است توجه شده و مطابق همان روش اقدام گردد. به دو مثال زیر در این مورد توجه کنید:

Peterson (1999) maintains that...

Growth at all cost is no longer a viable option (Sprague, 1999).

الف. 2. ارجاع به مقاله بدون نویسنده:

در این حالت رفرنس دهی داخل متن به این صورت است که در داخل پرانتز ابتداعنوان مقاله را آورده ، سپس سال انتشار و شماره صفحه را می آوریم و پرانتز را می بندیم. مثال زیر:

Recent theories suggest solar power may be competitive (Building theories on sand 1999, p. 521).

درمثال اخیر، رفرنس دهی در انتهای مقاله نیز به این روش است که ابتدا نام مقاله و سپس سال انتشار و سپس عنوان مجله و سایر بخشها می آید. مثال:

'Building theories on sand' 1999, *Science*, vol. 285, p. 521.

الف. 3. ارجاع به مقاله دارای 2 یا 3 نویسنده:

مشابه یک نویسنده است با این تفاوت که بین نام نویسندگان از کلمه and و یا حرف & استفاده می کنیم. دراین مورد در رفرنس نویسی داخل متن اگر نام نویسنده ها را قبل از پرانتز بیاوریم بین نام آنها از کلمه and استفاده می کنیم ولی در صورتی که نام نویسنده ها را در داخل پرانتز بیاوریم بین نام نویسنده ها از حرف & استفاده خواهیم کرد. اگر سه نویسنده داشته باشیم، بین نام نویسنده ها ویرگول می آوریم و قبل از نام آخرین نویسنده از کلمه and و یا & (بترتیب خارج و یا داخل پرانتز) استفاده خواهیم کرد. هردو روش فوق در دو مثال زیر آورده شده است:

Peterson and Schmidt (1999, p. 90) maintain that...

Growth at all cost is no longer a viable option (Sprague & Shameen 1999, p. 50).

برای تنظیم رفرنس انتهای مقاله نیز در صورتی که دو نویسنده داشته باشیم به روش زیر عمل می شود:

Peterson, J & Schmidt, A 1999, 'Widening the horizons for secondary schools', *Journal of Secondary Education*, vol. 3, no. 8, pp. 89-106.

درمثال فوق دو نویسنده داشتیم. اگر تعداد نویسنده ها بیشتر باشد، برای نگارش کامل رفرنس در انتهای مقاله بین نویسنده ها ویرگول می گذاریم است و فقط قبل از نام آخرین نویسنده حرف & را می آوریم.

الف. 4. ارجاع به مقاله دارای بیش از 3 نویسنده:

در صورتی که تعداد نویسنده های مقاله یا کتاب بیش از سه نفر (چهار یا بیشتر) باشد، در رفرنس نویسی داخل متن ابتدا نام نویسنده اول را می آوریم و سپس از et al. استفاده می کنیم.

نکته تکمیلی: اگر مثلا دو رفرنس در مقاله مان داشته باشیم که اولین رفرنس حاوی نام چهار نویسنده باشد که نام نویسنده اول آن Jones باشد و آن کتاب یا مقاله در سال 2008 منتشر شده باشد، مطابق روش فوق از روش Jones et al. استفاده می کنیم. حالا اگر در همان سال 2008 یک رفرنس دیگری هم داشته باشیم که در آن رفرنس هم نام اولین نویسنده شان Jones باشد، در این صورت منظور ما از Jones et al. کدامیک از این دو رفرنس خواهد بود؟ برای رفع ابهام در این موارد در صورتی که با چنین حالتی مواجه شویم لازم است که نام تمام نویسنده های هر رفرنس را داخل متن بصورت کامل بیاوریم تا اشتباه نشود.

الف. 5. ارجاع به 2 اثر یک نویسنده مربوط به سالهای متفاوت:

اگر در یک جمله از متن بخواهیم به دو مقاله یا دو کتاب از یک نویسنده که در دو سال مجزا منتشر شده اند ارجاع دهیم روش کار این است که ابتدا نام نویسنده را می آوریم و سپس سالهای انتشار را می آوریم. دقت شود که ابتدا سال قدیمی و سپس سال جدید را خواهیم آورد. مثال:

University research (Brown 1982, 1988) has indicated that ...

و در انتهای مقاله در بخش رفرنس ها باید ابتدا رفرنسی را بیاوریم که قدیمی تر است .

الف. 6. ارجاع به 2 اثر یک نویسنده مربوط به یک سال:

اگر بخواهیم به مقالات یا کتب یک نویسنده در داخل یک سال رفرنس بدهیم، مثلاً آقای Napier در سال 1993 دو فقره مقاله منتشر کرده باشد که ما بخواهیم در داخل مقاله مان به هر دو مقاله ایشان ارجاع بدهیم، در این صورت اگر صرفاً از شکل (Napier, 1993) استفاده کنیم خواننده متوجه نمی شود که منظورمان کدامیک از این دو مقاله ایشان بوده است. در چنین حالتی مقالات مختلف یک نویسنده در داخل یک سال را با حروف کوچک انگلیسی a, b, c, d علامتگذاری می کنیم و این علامتگذاری را هم در رفرنس دهی داخل متن و هم در مشخصات رفرنس در انتهای مقاله مدنظر قرار می دهیم. مثال زیر دو روش ارجاع داخل متن در این حالت را نشان می هد:

In recent reports (Napier 1993a, 1993b) ...

OR

Ideas by Napier (1993b) were implemented ...

که این دو رفرنس در انتهای مقاله به شکل زیر تنظیم خواهند شد:

Napier, A 1993a, Fatal storm, Allen & Unwin, Sydney.

Napier, A 1993b, Survival at sea, Allen & Unwin, Sydney.

توجه: دو رفرنس فوق همانطور که در بالا مشاهده می شود رفرنس هایی از نوع کتاب هستند. توضیح رفرنس دهی به کتاب را در ادامه مطلب خواهیم خواند.

الف. 7. ارجاع به مقالات دو نویسنده همنام در سالهای متفاوت:

اگر دو نویسنده با نام یکسان باشند که هر دو هم در مقاله ما به کارهایشان ارجاع داده باشیم، در صورتی که سال انتشار مقاله یا کتاب آنها متفاوت باشد (مثلاً یک اسمیت در سال 1998 و یک اسمیت دیگر در سال 1999) به یکی از دو روش زیر در داخل متن رفرنس دهی خواهیم کرد:

A recent report (Smith 1998) shows that

OR

Recently, Smith (1999, pp. 47–50) found that ...

الف. 8. ارجاع به مقالات دو نویسنده همنام در یک سال:

در صورتی که دو نویسنده همنام داشته باشیم که اتفاقاً در یک سال کتاب یا مقاله شان را منتشر کرده باشند (مثلاً یک آقای کارتر در سال 1999 و آقای کارتر دوم هم در سال 1999) و بخواهیم به هر دو کار این دونویسنده در داخل مقاله مان ارجاع بدهیم در اینصورت باید شماره صفحات را ذکر کنیم و بدیهی است که شماره صفحات دو مجله یا کتاب از هم متفاوت خواهد بود. مثال:

A. Carter (1999, p. 24) proposed that class size seriously limited creativity in the lower school.

Further investigation proved there were notable weaknesses in this claim (Carter, T 1999, p. 39).

B.

الف. 9. ارجاع به سورها های متعدد در داخل یک جمله از متن:

اولاً که اینکار معمولاً توصیه نمی شود. یعنی بهتر است که جملات را به گونه ای تنظیم کنیم که مجبور به اینکار نشویم و اگر هم مجبور به اینکار بشویم ترجیحاً یک یا دو نوبت از این روش در داخل یک مقاله استفاده کنیم و از این

روش بصورت مکرر استفاده نشود. با اینحال اگر بخواهیم همزمان به چندین سورس در داخل یک جمله از مقاله ارجاع بدهیم در اینصورت می توانیم به یکی از دوروش زیر اقدام کنیم:

Bradford and Lewis (1991), Curtis (1988), and Grant (1992) all agree ...

OR

Recent studies (Bradford & Lewis 1991; Curtis 1988; Grant 1992) agree ...

همانطور که در مثال فوق دیده می شود، در حالت اول که نام نویسندگان خارج از پرانتز آمده است، بین نام نویسندگان یک عدد ویرگول می گذاریم ولی در حالت دوم که نام نویسندگان را همگی به همراه سال انتشارشان در داخل پرانتز آورده ایم بین نام نویسندگان از علامت سمی کالون استفاده کرده ایم.

الف. 10. ارجاع به مقاله ای با نویسنده بی نام و دارای اسپانسر مشخص:

در صورتی که نام نویسنده مشخص نباشد ولی نام سازمان اسپانسر پژوهش مشخص باشد در اینصورت رفرنس دهی داخل متن بروش زیر خواهد بود:

A recent study (Australian Defence Force 1996) has suggested ...

در همین مثال، رفرنس انتهای مقاله بصورت زیر تنظیم می شود:

Australian Defence Force 1996, *The boat people issue*, Australian Government Publishing Service, Canberra.

بخش دوم. رفرنس دهی به کتاب:

رفرنس دهی داخل متن تقریباً مشابه جورنال است. بعنوان مثال در حالتی که یک مولف برای مقاله داشته باشیم به یکی از دوروش زیر می توان داخل متن رفرنس نویسی کرد:

A recent study (Elder 1995) found that ...

OR

Elder (1995, p. 14) claims that ...

این رفرنس در انتهای مقاله به شکل زیر لیست می شود:

Elder, B 1995, *The magic of Australia*, Beut Books, Sydney.

همانطور که در مثال فوق دیده می شود، در اینجا نام کتاب را بصورت *Italic* نگارش می کنیم و بعد از آن نام ناشر و شهر محل انتشار خواهد آمد. در صورتی که دو مولف برای یک مقاله وجود داشته باشد به یکی از دوروش زیر میتوان اقدام کرد:

A recent study (Yeric & Todd 1989) predicted that ...

OR

Yeric and Todd (1989, p. 17) point out that

در مثال فوق، این رفرنس در انتهای مقاله به شکل زیر لیست می شود:

Yeric, J & Todd, J 1989, *Public opinion: the visible politics*, Peacock Publishers, Chicago.

مثال زیر هم دو روش رفرنس دهی داخل متن به کتابی که سه نفر مولف دارد را نشان می دهد:

A recent study (Yeric, Todd & Muller 1999) highlighted the fact that ...

OR

Yeric, Todd and Muller (1999, p. 28) state that ...

این رفرنس در انتهای مقاله به شکل زیر لیست می شود:

Yeric, J, Todd, J & Muller, P 1999, *Political perspectives*, Peacock Publishers, Chicago.

مثال زیر هم رفرنس دهی داخل متن به کتابی که چهار مولف یا بیشتر داشته باشد را نشان می دهد:

A comprehensive study (Jones et al. 1999) highlighted the fact that ...

این رفرنس درانتهای مقاله به شکل زیر لیست می شود:

Jones, P, Smith, A, Hudson, T, Etherton, J, Connelly, W & Gardener, J 1999, *Business management for the new era*, Wyland Publishing, Adelaide.

بخش سوم. رفرنس دهی به مطالب روی اینترنت:

در صورتی که نام نویسنده و تاریخ مشخص باشد، در داخل متن مشابه کتاب یا مقاله است. ولی درانتهای مقاله به یکی از دو شکل زیر تنظیم می شود:

Brown, H 1994, Citing computer references, viewed 3 April 1995,

<http://neal.ctstateu.edu/history/cite.html>.

OR

Queensland Pineapple Growers Corporation 1998, 'Growing pineapples', Gardenbed special, viewed 4 December 1999, http://www.gardenbed.com/plant/gbd_p_apl1.cfm.

در صورتی که نام نویسنده مشخص نباشد ولی اسپانسر و تاریخ مشخص باشد در داخل متن به شکل زیر می آوریم:

US Department of Agriculture (2001) recommends the observing of the 'five food groups' diet is important for childhood health.

OR

Adherence to the five food groups (US Department of Agriculture 2001) ...

و درانتهای مقاله به شکل زیر تنظیم می شود:

US Department of Agriculture n.d., What's in this booklet for me?, viewed 15 June 1999, http://www.pueblo.gsa.gov/cic_text/food/foodpyramid/main.htm.

استفاده از DOI در ارجاع به مقالات:

از آنجایی که مجلات امروزه به قرار دادن شماره DOI یا همان Digital object identifier در انتهای هر رفرنس در بخش لیست رفرنسهای مقالات اهمیت می دهند، انشاء الله بزودی مطلبی کامل در مورد DOI و روش پیدا کردن شماره DOI مقالات و نحوه نگارش آن در انتهای رفرنسهای مقالات منتشر خواهد کرد.

پایان مطلب

رعایت اخلاق انتشار: این مستند تا اطلاع ثانوی برایگان توزیع می شود. هرگونه کپی برداری از بخشهایی یا تمام این مستند ممنوع است. استناد به مطالب این مستند با ذکر کامل نام نویسنده و آدرس وبسایت نویسنده و ارجاع صحیح به مستند بلامانع است.

خواهش و یادآوری: پژوهشگر محترم و خواننده این مستند آموزشی، با عرض پوزش، امکان پاسخگویی به سوالات اختصاصی شما از طریق ایمیل و یا راهنمایی اختصاصی بر روی ارتقای کیفیت مقاله یا هر نوع همکاری علمی دیگر مرتبط با موضوع مستند منتشر شده، حتی در قبلا دریافت حق الزحمه وجود ندارد. خواهشمند است از ارسال هر گونه ایمیل و درخواست همکاری پژوهشی به نویسنده این مستند آموزشی خود داری شود.